

Srbiju možemo učiniti boljim mestom za svu decu

Dragi prijatelji,

Bližimo se kraju 2015. godine, i mnogi od nas razmišljaju o tome šta su postigli tokom protekle godine i za šta su zahvalni. Mi u UNICEF-u smo neizmerno zahvalni za vašu dragocenu podršku. Takođe, ponosni smo i na sve što smo postigli uz vašu pomoć.

Tokom ove izazovne godine, omogućili smo šestogodišnjoj Albeni iz Sremčice da pohađa predškolski program i da uživa u ranom učenju. Zajedno sa našim partnerima, unapredili smo lokalne kapacitete za upravljanje mrežom predškolskih ustanova i omogućili smo deci iz ugroženih grupa iz 10 lokalnih samouprava da pohađaju predškolsku nastavu. Uz našu podršku kroz bolje korišćenje postojećih resursa, minimalne investicije i izgradnju kapaciteta nastavnika kroz obuku, sada dopiremo do 800 dece kroz diversifikovane programe, a još 1200 njih ima koristi od ovih uloženih npora.

Pomažemo u jačanju kapaciteta zdravstvenog sistema kako bi pružio bolju podršku u ranom razvoju dece. Napravljeni su i akreditovani programi obuke za pedijatre i patronažne sestre, i 80 pedijatara i 90 patronažnih sestara iz 10 domova zdravlja u Srbiji je prošlo obuku. Kroz njihove usluge doprelo se do 10.500 male dece, a unapredili smo i kapacitete

Mi smo posvećeni cilju inkluzivnog obrazovanja, za svu decu. Sa našim partnerima, radili smo na razvoju institucionalnih i profesionalnih kapaciteta za inkluzivno obrazovanje. Zajedno smo ojačali Mrežu podrške inkluzivnom obrazovanju, koja sada obuhvata više od 142 obrazovne institucije sa oko 73.260 učenika i 800 ljudi iz prakse kojima je pružena podrška (obuke, posete školama, lokalne akcije).

Naša srednjeročna evaluacija projekta modelovanja za prevenciju ranog napuštanja škole i intervenciju na nivou škole u 7 opština (10 škola sa oko 7000 učenika i 700 nastavnika) pokazala je da je stopa ranog napuštanja škole za 53% manja u odnosu na 2014. godinu.

Znamo da velike institucije nisu dobro mesto za odrastanje dece. Želeo bih da podelim sa vama osmehe dece iz porodica koje su uključene u usluge na nivou zajednice za podršku porodicama u riziku od odvajanja, uključujući i one sa decom sa smetnjama u razvoju koje su u riziku od institucionog zbrinjavanja dece. U okviru projekta "Prestanak institucionalizacije dece do tri godine i razvoj usluga za porodice u riziku" koji sprovodimo uz podršku Fondacije Novak Đoković, 360 porodica je dobilo podršku kroz uslugu porodičnog saradnika.

za rano pružanje intervencija u 14 razvojnih savetovališta.

Kapaciteti 14 razvojnih savetovališta su unapređeni kako bi se ispunile potrebe dece i zahtevi za ranim intervencijama. U 91 domu zdravlja su uvedeni instrumenti za procenu i identifikaciju rizika za prijavljivanje potencijalnih slučajeva zlostavljanja i zanemarivanja dece, što je rezultiralo sa oko 500 sačinjenih izveštaja tokom 2015. godine.

Mnogi od vas, naših pojedinačnih i korporativnih donatora, podržali su naše napore u prevenciji nasilja u školama. Više od 270 osnovnih škola sada sprovodi program "Škola bez nasilja". Međutim, uz nasilje dolaze i problemi kod kuće, u učionici, na ulici ili u sportskim dvoranama. Nastavljamo rad sa našim partnerima na jačanju saradnje u svim sistemima koji se bave decom – zdravlju, obrazovanju i socijalnoj zaštiti – kako bismo se postarali da sve procedure, od identifikacije zlostavljanja i zanemarivanja do pružanja adekvatnog odgovora, budu što efikasnije i što brže. Želimo da nasilje nad decom postane prioritet u nacionalnoj agendi.

Na kraju, trenutna izbeglička i migrantska kriza i dalje traje i mi pomažemo hiljadama dece koja prolaze kroz Srbiju svakog dana. Odgovor na kružu zahteva pripremljenost, koordinaciju i poverenje – koji su razvijeni kroz dosledne napore i izgradnju partnerstva.

U svemu što radimo, sarađujemo sa mnoštvom partnera: vladom, akademskom zajednicom, civilnim društvom, nevladinim organizacijama, privatnim sektorom, medijima, i sa vama, našim dragocenim donatorima.

Zahvaljujući našoj saradnji, međusobnom poverenju i poštovanju, uspeli smo da postignemo izvrsne rezultate za decu.

Želim da vam zahvalim na vašoj kontinuiranoj podršci UNICEF-u. Zajedno, Srbiju možemo učiniti boljim mestom za svu decu – jer svako dete je bitno. Radujem se našoj budućoj saradnji u narednim godinama.

Dozvolite mi da iskoristim ovu priliku da vam poželim srećan Božić i sve najlepše vama i vašim najmilijima u Novoj godini!

Srdačan pozdrav,

A handwritten signature in black ink, appearing to read "Michel Saint-Lot".

Michel Saint-Lot
Direktor UNICEF-a u Srbiji

Potrebno je da pružimo fer šansu deci izbeglicama i migrantima

Izbeglice i migranti putuju stotinama i hiljadama kilometara, rizikujući sve u nadi da će doći do svog cilja, a opasnost se ne završava na graničnom prelazu. Porodice i deca su primorani da napuste svoje domove zbog sukoba u zemljama kao što su Sirija, Avganistan i Irak.

Deca i njihovi staratelji su iscrpljeni od svojih dugih putovanja i većina njih je doživela neku vrstu traume. Kao odgovor na trenutnu situaciju, UNICEF u Srbiji je uspostavio dečije kutke i prostore za majke i bebe.

Dečiji kutci su utočišta za decu, unutar kojih se organizuju aktivnosti koje su važne za fizičku i

emocionalnu dobrobit dece koja prolaze kroz Srbiju. Opremljeni su edukativnim materijalima i igračkama i omogućavaju deci da se ponovo osećaju kao deca. Majke i staratelji koji sa decom borave u dečijem kutku mogu da dobiju informacije u vezi sa svojim pravima i zaštitom, kao i savetodavnu podršku u vezi sa zdravljem i ishranom, higijenom i bezbednošću dece. Ove informacije su od ključnog značaja za roditelje u jačanju njihove bezbednosti i blagostanja tokom boravka u Srbiji. Ove aktivnosti takođe omogućavaju da se identifikuju najugroženija deca i da se upute na druge zdravstvene i socijalne usluge kako bi dobila adekvatnu pomoć i podršku.

U prostorima za majke i bebe, majke mogu neometano da doje i da dobiju potrebnu podršku, a deca mogu da dobiju hrancu koja odgovara njihovom uzrastu i odgovarajuću zimsku garderobu pre nego što nastave svoja opasna putovanja u i širom Evrope.

Konvencija o pravima deteta predviđa zaštitu svakog deteta – bilo da je u pitanju dete koje je napustilo svoj dom, i putuje na moru, na kopnu, ili se nalazi na obalama zemalja koja su im konačno odredište.

SOS aplikacija za podršku žrtvama digitalnog nasilja

© UNICEF Srbija

Kao odgovor na zabrinjavajuće veliki broj mlađih ljudi koji su se suočili ili se suočavaju sa digitalnim nasiljem, u oktobru je aktivirana SOS usluga za pomoć žrtvama digitalnog nasilja. Usluga je razvijena u okviru projekta „Prevencija digitalnog nasilja“ koji sprovode UNICEF, Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja i kompanija Telenor.

Ovaj servis je svakodnevno dostupan mladima u vremenu od 7 do 24 časa na Facebook stranici „Biraj reči – hejt spreći“. Pristup ovom onlajn SOS servisu moguć je i izvan ovog perioda, kada korisnici mogu da iznesu problem ili postave pitanje.

Informacije i podaci su strogo poverljivi i sve ostaje

između korisnika servisa i osoba koje im pružaju pomoć, osim u izuzetnim slučajevima, ukoliko se proceni da je ugrožena lična bezbednost korisnika usluge (kada se kontaktiraju nadležne ustanove).

Aplikacija je deo projekta „Zaustavimo digitalno nasilje“ pokrenutog 2012. godine sa ciljem da se među učenicima i učenicama, nastavnicima i nastavnicama i roditeljima poveća svest o novim oblicima nasilja i rizicima koji dolaze sa upotrebom interneta, da se mlađi upoznaju sa adekvatnim načinima zaštite i dobiju veštine za pravovremeno reagovanje u situacijama kada se nasilje desi.

U okviru ovog projekta sprovedeno je istraživanje da se utvrdi prisustvo digitalnog nasilja među učenicima.

Rezultati istraživanja su pokazali da je 84% učenika i učenica srednje škole bar jednom u toku godine bilo izloženo nekom od rizika na internetu, da su dve trećine ispitanika/ca bili žrtve nekog oblika digitalnog nasilja, dok je jedna trećina bila direktna ili indirektna svedok digitalnog nasilja.

Posebnu pažnju privukao je nalaz da je vrlo mali broj učenika/ca koji su trpeli nasilje zatražilo neku vrstu pomoći, od kojih je samo jedan posto pomoći zatražilo od odraslih u školi, dok je većina njih pomoći potražila od svojih vršnjaka.

Dobrinka Kuzmanović, Departman za psihologiju, Fakultet za medije i komunikacije, Beograd

Prema rezultatima istraživanja sprovedenog u Srbiji, čak 90% učenika osnovnih i srednjih škola ima profil na Fejsbuku, dok najvećem broju mlađih internet uglavnom i služi za izlazak na društvene mreže. Onlajn SOS servis za pružanje podrške mlađima koji su iskusili bilo koji oblik digitalnog nasilja, prema našim saznanjima, prvi je onlajn servis u svetu namenjen mlađima, kome se pristupa preko Fejsbuk stranice. S obzirom na to da veliki procenat mlađih koji su iskusili ovu vrstu nasilja ostaje usamljen sa svojim problemom, jedan od glavnih ciljeva pokretanja ovog Servisa bio je da se podrška učini što dostupnijom korisnicima i da se prevaziđu barijere (vremenska, prostorna, finansijska) klasičnog načina pružanja podrške.

Članovi Tima za podršku takođe su korisnici društvenih mreža i dobro su upoznati sa prirodom komunikacije na društvenim mrežama, kao i sa rizicima koje one nose i načinima njihovog prevazilaženja.

Kako pokazuje veliki broj, uglavnom stranih istraživanja, trpljenje digitalnog nasilja dovodi se u vezu s različitim problemima u psihosocijalnom funkcionisanju mlađih. Ovi problemi mogu biti privremeni, ali, nekada su i veoma ozbiljni. Mlađi izloženi digitalnom nasilju mogu da ispoljavaju simptome stresa, uznemirenosti, depresivnosti, somatske probleme, probleme u ponašanju, neretko odbijaju da se druže s vršnjacima, da odlaze u školu, a ponekad se digitalno nasilje dovodi u vezu sa zloupotrebo alkohola i psihoaktivnih supstanci, pa čak i sa suicidalnim idejama.

Od 2000. godine, kada je digitalno nasilje počelo sistematski da se istražuje, u svetu se dosta pažnje

posvećuje preventivnim merama (usmerenim ka svim ciljnim grupama - učenici, roditelji, nastavnici), ali isto tako i razvoju intervencija za pružanje različitih vidova podrške deci i mlađima koji su iskusili digitalno nasilje.

Uprkos globalnom trendu da mlađi učestalije koriste internet nego starija populacija, u svetu postoji znatno manji broj onlajn savetovališta za mlađe nego za odrasle. Ipak, neka iskustva nam govore da se mlađi, u situacijama kada mogu da biraju između onlajn savetovanja i savetovanja u direktnom kontaktu, češće odlučuju za prvu mogućnost.

Kada je reč o procenjivanju efekata vršnjačke onlajn podrške, iskustva (konkretno, škola u Engleskoj, gde su vršnjaci angažovani kao tzv. sajber mentori) pokazuju da je došlo do smanjenja nasilja i do većeg prijavljivanja digitalnog nasilja, ali i poboljšanja klime na nivou cele škole.

Stefan Menković, student četvrte godine psihologije na FMK-u, volonter na Onlajn SOS servisu

Kao student četvrte godine psihologije, bio sam izuzetno motivisan da zajedno s malim brojem kolegica i kolega, uzmem učešće u ovom pionirskom i veoma ambicioznom projektu. U eri kada digitalna komunikacija postaje dominantan oblik interakcije među ljudima, pogotovu među mlađima, moramo biti svesni svih opasnosti koje ovaj vid komunikacije nosi.

Imajući na umu da su žrtve digitalnog nasilja, na žalost, najčešće nevidljive i prepuštene sebi, a da je

među žrtvama najviše dece i mlađih, moja želja za učešćem bila je utoliko veća. Kao student psihologije veoma sam dobro upoznat sa štetnim efektima trpljenja bilo kog oblika nasilja, uključujući i digitalno. Dodatni podsticaj za učešće u ovom projektu bila je mogućnost primene znanja stečenih tokom dosadašnjih studija psihologije. Naravno, ta znanja i veštine obogaćena su obukom koju smo pohađali pre početka projekta, ali i redovnim supervizijama na kojima nas naše profesorke-supervizorce još detaljnije spremaju za što adekvatnije reagovanje.

Na osnovu dosadašnjeg iskustva rada na ovom Servisu, koje je doduše kratko, mogli smo da primetimo da su se dominantno javljala deca, a u veoma malom procentu odrasli koju su želeli da prijave neki oblik digitalnog maltretiranja nad decom. Svi problemi uglavnom su bili vezani za socijalne mreže.

Želeo bih, pre svega, da zahvalim svima koji su pomogli pokretanje ovog važnog Servisa: UNICEF-u, Ministarstvu prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, Telenoru, kao i Fakultetu za medije i komunikacije.

Ali, najveću zahvalnost želeo bih da iskažem svojim kolegama i kolegicama jer su bili motivisani da se volonterski uključe u Projekat, sa osnovnom željom da pomognu drugima, što na kraju predstavlja obeležje struke za koju se obrazujemo.

Svi zajedno, želeli bismo da ovaj projekat zaživi i traje, i da bude polazna tačka na putu sprečavanja digitalnog nasilja i pomoći žrtvama koje su isto iskusile.

© UNICEF Srbija

Vrtići bez granica – predškolsko obrazovanje dostupno svima

© UNICEF Srbija/Shubucki

U okviru projekta „Vrtići bez granica 2- kvalitetno inkluzivno predškolsko vaspitanje i obrazovanje u Srbiji“, 10 novih vrtića, za decu uzrasta od 3-5,5 godina, je počelo sa radom. U gradovima i opštinama širom Srbije - u Smederevu, Loznicu, Leskovcu, Sjenici, Odžacima, Krupnju, Bojniku, Čačku, Novoj Varoši i u opštini Sremčica u Beogradu u predškolsko obrazovanje i vaspitanje 824-oro dece dobilo priliku da se igra, druži, uči i razvija svoje potencijale, a 150 vaspitača i stručnih saradnika ostvaruje

najsavremenije kvalitetne predškolske programe. U prethodnoj fazi projekta (2011-2013), takođe u 10 opština bilo je obuhvaćeno 713 dece ovog uzrasta.

U nekim sredinama, poput sela Kladnice, Kokinog Broda, Zablaća, Kozjaka, Vranova, Zavlake i Krasave, vrtići ranije nisu postojali. Zahvaljujući ovom projektu, obuhvat dece predškolskim vaspitanjem je u ovim selima uvećan između 40% (u Kladnici u opštini Sjenica) i 100% (u selima Zavlaka i Krasava

u opštini Krupanj).

U svim opštinama postojeći objekti su adaptirani i namenski opremljeni. Pohađanje Vrtića bez granica je besplatno. Svakodnevni četvorocasovni programi visokog kvaliteta aktivno uključuju ne samo decu i vaspitače, već i njihove roditelje, različite stručnjake i volontere iz lokalne zajednice. Sa njima deca zajedno istražuju teme iz nauke, umetnosti i kulture i zdravih stilova življenja. Program promoviše aktivno učestvovanje sve dece, podstiče ih da od najranijeg uzrasta prihvataju različitosti, da uče kroz istraživanje, osamostaljuju se u tom procesu i da motivaciju za učenje nalaze u zajedničkim uspesima i saznanjima.

U adaptaciju i opremanje vrtića, ukupne površine 1086 m², UNICEF i opštine uložili su više od 18 miliona dinara, zahvaljujući donaciji Švedske agencije za razvoj i saradnju (SDC). Predškolske ustanove i lokalne samouprave aktivno su učestvovale u pripremi, adaptaciji i opremanju novih vrtića - učionica u seoskim školama i prostorima u mesnim zajednicama koji su do sada bili neiskorišćeni.

Ovaj projekat partnerski realizuju UNICEF i Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja u saradnji sa CIP-Centrom za interaktivnu pedagogiju, Institutom za pedagogiju i andragogiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, 10 lokalnih samouprava i predškolskih ustanova, uz finansijsku podršku Švajcarske agencije za razvoj i saradnju.

Nastavak projekta „Povezivanje“ – još efikasniji rad romskih zdravstvenih medijatorki

© Telenor

Važan put ka efikasnim uslugama za rani razvoj dece je kreiranje, razvoj i implementacija efikasnih politika, podrška roditeljima i porodicama, poboljšanje pristupa kvalitetnim uslugama nege i obrazovanja u ranom detinjstvu. To je posebno važno za marginalizovane porodice i decu. Pedijatri, pedijatrijske i patronažne službe, kao i romske zdravstvene medijatorke, su ključni edukatori i promotori pozitivne roditeljske prakse u ranom detinjstvu tako što pružaju direktnu podršku roditeljima i deci.

Krajem oktobra meseca, 75 romskih zdravstvenih medijatorki dobilo je novu opremu i dodatnu obuku za rad u okviru projekta „Povezivanje“, koji realizuju Ministarstvo zdravlja, UNICEF i kompanija Telenor. Na ovaj način značajno je poboljšan i ubrzan proces evidentiranja i praćenja zdravstvenog statusa romskih porodica, kao i kvalitetnije infomisanje i edukacija romske dece u Srbiji.

Projekat zdravstvenih medijatorki pokrenulo je Ministarstvo zdravlja 2008. godine sa ciljem da unapredi zdravlje i kvalitet života Roma u

Srbiji. UNICEF i Telenor su se priključili projektu „Povezivanje“ kako bi, organizovanjem dodatne obuke i obezbeđivanjem kompjutera i mobilnih telefona, pomogli da se uspostavi sistem evidentiranja i praćenja zdravstvenog statusa romske dece i porodica, kao i pružanja usluga u lokalnim zajednicama.

„Moj posao je da svakoga dana rušim zid nepoverenja, čutanja, izneverenih očekivanja i neispunjениh obećanja. Ja sam spona između sistema, odnosno države i romske zajednice. Pribavljanje dokumenata, zakazivanje pregleda, pomoć oko prijavljivanja na biro i pronalaženja posla samo su neki od mojih dnevnih zadataka. Ipak, bolje je reći da sam ja saradnik, prijatelj i neka vrsta člana svake ugrožene porodice, sa kojom sam radila i sa kojom i dalje radim“, kaže Svetlana.

Kada je prvi put došla u posetu dvadesetočlanoj romskoj porodici, u kojoj je bilo čak dvanaestoro dece, znala je da njen život dobija novu dimenziju. „Sećam se da sam u toj porodici, kroz razgovor,

saznala da je jedna od žena potpuno nepismena, da nema ni jedan dokument i ne zna ni tačan datum svog rođenja. Njen devetogodišnji sin rođen je u kući, nikada nije išao u vrtić ili školu, nikada nije primio ni jednu vakcinu. Ona je ponovo bila u poodmakloj trudnoći“, govori Svetlana o svom prvom susretu sa rešavanjem problema sa kojima se suočavaju romske porodice.

„Predložila sam joj da počnemo da joj sakupljamo dokumenta, da njoj zakažem pregled kod lekara, a njenog sina upišem u školu. Međutim, otpor je bio snažan – sve vreme je odbijala moju pomoć i ubeđivala me da joj je i ovako dobro. Onda sam se dosetila! Zaigrala sam na kartu zdravlja njene dece. Rekla sam joj: 'Ako želiš da rodiš zdravo dete, a da ti stariji sin izraste u svog i srećnog čoveka – poslušaćeš me!' I zaista me je poslušala. Ne samo ona, već i svako kome sam se obratila na taj način, jer je jedna od stvari koja povezuje svaku romsku porodicu, upravo briga za dobrobit dece.“

Romske zdravstvene medijatorke su do sada, u okviru projekta „Povezivanje“ evidentirale 140.408 Roma. Obezbedile su lična dokumenta i zdravstvene legitimacije za 16.330 osoba, pomogle da se vakciniše 30.018 dece i pregleda 4.500 trudnica i porodilja.

Tokom prethodnih godina zdravstvene medijatorke su u potpunosti ispunile svoju ulogu spone između zdravstvenog sistema i romske populacije. Značajno se povećao pristup Roma zdravstvenim uslugama, duplo se smanjila smrtnost romske dece u romskim naseljima, a njihov rad pomogao je romskim porodicama da ostvare i mnoga druga prava koja im pripadaju. Zahvaljujući projektu, prvi put u Srbiji imamo bazu podataka o Romima koju koriste državne institucije.

Sportske vesti

Fer Plej turnir u basketu

UNICEF ima dugu tradiciju saradnje sa svetom sporta, jer sport ima moć da ujedini ljude, organizacije i kompanije oko zajedničke plemenite ideje. Učesnici sportskih aktivnosti se posebno osećaju dobro kada znaju kada njihova pomoć proizilazi iz društvenog povezivanja.

Pred odlazak naše košarkaške reprezentacije na Evropsko prvenstvo u košarci, Eurobasket 2015, održan je tradicionalni UNICEF Fer Plej turnir u basketu, uz učešće 32 ekipe koje je činilo 25 kompanija. Cilj događaja bio je da se skupe sredstva za podršku radu UNICEF-a na razvoju nacionalne strategije za prevenciju nasilja nad decom.

Na takmičenju u Dynamic Sport & Health klubu u Beogradu učestvovali su ekipi iz kompanija: Actavis Zdravlje, Aksa, Arbor Labs, Asseco See, Atlantic grupa, B92, Banca Intesa, Coca Cola HBC, Color Press grupa, EFT, Gorenje, Grundfos, Hypo Alpe Adria Bank, Manpower, Mercator, Nordeus, Red Production, Saga, Sport klub, Square Nine hotel, Telegroup, Telekom, Uni-Chem, Unicredit i Vip Mobile. Pobedila je ekipa Banca Intesa, koja je u finalu bila bolje od Telekoma. Treće mesto je zauzela ekipa Mercator, dok je nagrada za fer plej pripala ekipi Hypo Alpe Adria Bank.

Događaju se priključio i nacionalni ambasador UNICEF-a, Aleksandar Saša Đorđević, selektor košarkaške reprezentacije Srbije.

© UNICEF Srbija/Shubucki

„Sport i sportske aktivnosti imaju veliki značaj za svakog pojedinca, za zajednice, za celo društvo. Kada smo aktivni i povezani sportom, i uz to činimo dobro delo, onda je to vrhunski rezultat za svakog učesnika. Zahvaljujem učesnicima ovog turnira, svakom pojedincu i svim kompanijama što su dali svoj doprinos UNICEF-ovim programima za prevenciju nasilja. Pozivam sve ove kompanije i zaposlene, kao i druge koji nisu bili u prilici da učestvuju na ovom turniru da se učlane u Klub prijatelja UNICEF-a i da svojim redovnim mesečnim donacijama podržavaju stvaranje boljeg okruženja za svu našu decu“,

Košarkaški savez Srbije podržava kampanju „Zaustavimo digitalno nasilje“

Košarkaški savez Srbije podržao je kampanju „Zaustavimo digitalno nasilje“ koju su pokrenuli Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, UNICEF i Telenor sa ciljem da mlade edukuju o bezbednom i odgovornom ponašanju na internetu i društvenim mrežama. Tokom prijateljske košarkaške utakmice Srbija – Francuska u beogradskoj Areni su postavljeni punktovi gde su posetoci mogli da se fotografiju sa foto-ramovima koji promovišu bezbedno ponašanje na internetu.

Inspirativna isповест Beograđanina velikog srca SREĆAN JE ČOVEK KOJI UME DA DAJE

© UNICEF Srbija

„Ljubav je davanje - najlepše osećanje! Ko voli, on nesebično poklanja i nikada ne meri koliko i kada je pomogao... i, zaista, srećan je čovek koji ume da daje.“

Ovim rečima svoju priču započinje osamdesetdevetogodišnji Slobodan Knežević, samo naizgled običan penzioner iz Beograda. Slobodan iza sebe ima bogat i ispunjen život, veliku i brojnu porodicu. Često je putovao i selio se. U vojsci je radio posao koji voli, a kad kuće ga je čekala supruga, njegova stalna podrška i inspiracija. Imao je dovoljno vremena da se posveti svojoj deci, kao i pedagogiji i psihologiji, koje su za njega uvek bile više od hobija. Ipak, ono što je najviše obeležilo njegov život jeste neverovatna humanost, stalno pomaganje ugroženima i ljudima u nevolji i neverovatan osećaj koji je sve to pratio.

- Bio sam deseto, od ukupno jedanaestoro dece mojih roditelja. Sa braćom i sestrama se nikada nisam ni sporečkao. Otac je bio patrijarhalan i

od nas je zahtevao samo dve stvari – poštenje i slogu. Vaspitanje sam poneo i u školske klupe. Bio sam odličan i uzoran đak. Izbegavao sam nevolje – ali kada je neko napadao slabije od sebe – bez razmišljanja sam im stajao u odbranu, čak iako je to značilo da moram da se potučem – priseća se naš sagovornik.

Kada je upoznao suprugu našao je ne samo ljubav svog života, već, i za kako kaže, najvećeg saborca u borbi za slabe i ugrožene.

- Moja supruga je bila žena sjajnog i čeličnog karaktera. Delili smo sve, pa i ista uverenja o tome koliko je humanost zapravo važna. Davne 1992. godine javila joj se poznanica iz hrvatskih Karlovaca, inače samohrana majka dvoje male dece. Rekla joj je: „Došlo je vreme da pobegnem, a ne znam kuda bih!“ Na to joj je moja supruga kao iz topa odgovorila: „Doći ćeš kod nas, gde drugo“. Tako je i bilo, poznanica se sa decom uselila u naš stan, a mi smo se privremeno prenestili u čerkinu kuću. Brinuli smo o njoj i deci – posećivali smo je, plačali sve račune i davali im novac za hranu. Godinu dana kasnije, dobila je smeštaj od Vojske i iselila se. I dan danas se viđamo sa njom i njenom decom – odraslim i uspešnim ljudima – objašnjava Slobodan.

Naš sagovornik priča i kako je ovo bilo samo jedno u nizu dobrih dela koja su za njega bila potpuno normalna, koja su prirodno proistekla iz njegovog vaspitanja. Kuću koju je nasledio od oca, poklonio je bratu, zajedno sa svim stvarima u njoj. Kada je u majskim poplavama potpuno stradao dom njegovog najbližeg prijatelja, ustupio mu je sve stvari koje je tada imao u vikendici: nameštaj, frižider, televizor, mašinu za veš...

- Danas pomažem komšiju koji boluje od astme. Renovirao sa mu deo stana, tako da može normalno da živi. Kupujem mu hranu koju zajedno pripremamo. Rođaci moje, sada pokojne supruge kupujem ogrev, a pomažem i još jednoj porodici mojih potomaka.

Svakoga meseca uplatim novac i za podršku UNICEF-u, objašnjava Slobodan i dodaje da mu posle svega od penzije ne ostane puno – tek da plati račune i normalno jede... ali, kako kaže, nema tog novca koji bi mogao da zameni sreću i osećaj da je nekome pomogao.

Svoju požrtvovanost i spremnost da uvek pomogne ugroženima, naš sagovornik objašnjava vaspitanjem.

- Važno je da decu od prvog dana vaspitavamo da budu dobri i humani ljudi. Oni jedini mogu da rasvetle ovu tamu i neobjašnjiv trend egoizma koji je preplatio naše društvo. Od kako je moja supruga preminula, u potpunosti sam se okrenuo poklanjanju i davanju. Jednostavno, osećam da na taj način zaista mogu da utičem i menjam stvari – dodaje naš sagovornik.

Slobodan se priseća i kako se čak neverovatna tri puta našao u prilici da nekome spasi život – u pravom smislu te reči.

- Dok sam živeo u Skoplju, uleteo sam u zgradu u plamenu i iz nje izvukao bebu u kolicima. Nekoliko godina kasnije pritekao sam u pomoć čoveku koji je zamalo na smrt pretučen, a tokom boravka u Prištini sam iz gomile cigli koje su se iznenada obrušile, izvukao devetogodišnju devojčicu – priseća se naš sagovornik i kroz osmeh dodaje da mu je kada se osvrne draga što mu je sudsina namenila plemeniti zadatak – da živi za druge koliko i za sebe.

KOGA DA KONTAKTIRATE?

Dečiji fond Ujedinjenih nacija
Svetozara Markovića 58
11000 Beograd, Srbija

Tel: 011 / 3602 104
Faks: 011 / 3602 111
Email: belgrade@unicef.org
Website: www.unicef.rs